فصل ۲

جمع و تفریق اعداد دو رقمی

آیا می‌دانید؟ در یک تیم فوتبال ۱۱ نفر در زمین مسابقه بازی می‌کنند و هر تیم می‌تواند ۷ نفر یار ذخیره داشته باشد. به این ترتیب برای هر مسابقه، یک تیم می‌تواند چند نفر را معرّفی کند؟

جمع و تفریق ده‌تایی

الف) با توجّه به شکل، حاصل جمع و تفریق‌ها را پیدا کنید.

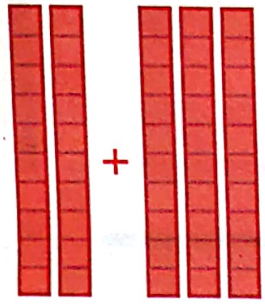
۲۰ + ۳۰ = ۵۰

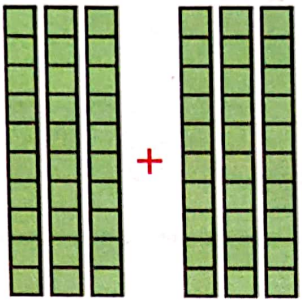
۳۰ + ۳۰ = ۶۰

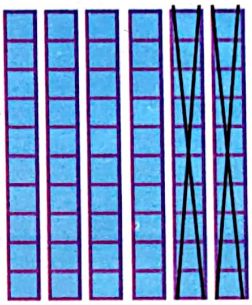
۶۰ − ۲۰ = ۴۰

ب) با دسته‌های ده‌تایی که آموزگار به هر گروه می‌دهد، حاصل جمع وتفریق‌ها را به دست آورید.

۵۰ + ۲۰ = ۷۰ ۸۰ − ۳۰ = ۵۰ ۴۰ + ۲۰ = ۶۰

۹۰ − ۶۰ = ۳۰ ۷۰ − ۲۰ = ۵۰ ۳۰ + ۳۰ = ۶۰

ج) حالا بدون استفاده از دسته‌های ده‌تایی (به صورت ذهنی) حاصل جمع و تفریق‌ها را بنویسید.

۶۰ − ۵۰ = ۱۰ ۹۰ − ۴۰ = ۵۰ ۴۰ + ۳۰ = ۷۰

۳۰ + ۶۰ = ۹۰ ۸۰ − ۵۰ = ۳۰ ۷۰ + ۲۰ = ۹۰

جمع و تفریق‌های بالا مانند جمع و تفریق‌های عددهای یک رقمی است. ۲۰ + ۴۰ را می‌توان گفت: ۴ دسته‌ی ده‌تایی و ۲ دسته‌ی ده‌تایی که می‌شود ۶ دسته‌ی ده‌تایی یا ۶۰.

کامل کن

به محور اعداد زیر نگاه کنید.

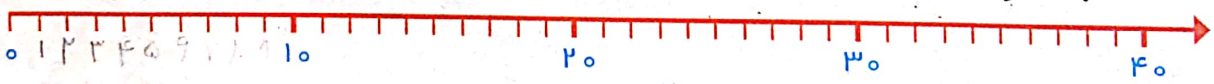

گاهی اوقات می‌توانیم محور را فقط با نوشتن دسته‌های ده‌تایی رسم کنیم.

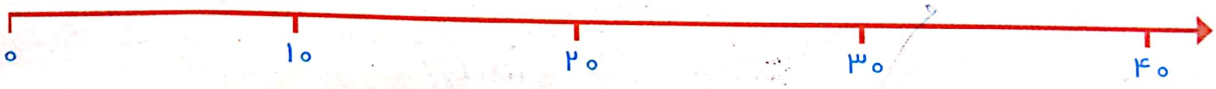

عددهای محور را کامل کنید.

کار در کلاس

۱- مانند نمونه جواب جمع و تفریق‌ها را حساب کنید.

۶ـ۵= ۲   ۴ـ۳= ۱   ۳+۵=۸

۶۰ـ۵۰= ۲۰   ۴۰ـ۳۰= ۱۰   ۳۰+۵۰= ۸۰

۶ـ۵= ۲   ۴ـ۳= ۱   ۳+۵= ۸

ده‌تایی ده‌تایی ده‌تایی ده‌تایی ده‌تایی ده‌تایی ده‌تایی ده‌تایی ده‌تایی

۲- شکل زیر را با استفاده از مداد رنگی به دسته‌های ده‌تایی تبدیل کنید.
تعداد شکل‌ها را بنویسید.

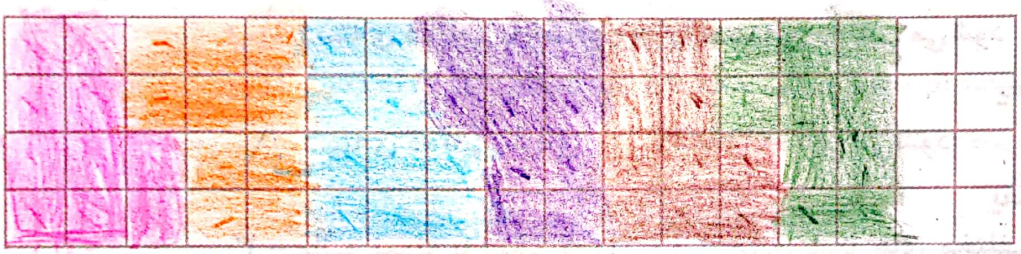

۶۸

آیا شکل دسته‌های ده‌تایی شما مثل بقیّه‌ی دوستانتان است؟

فعّالیّت

۱- مانند نمونه‌ها برای هر شکل یک جمع بنویسید.

۴+۱=۵

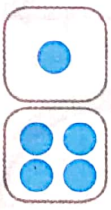

۴
+۱
۵

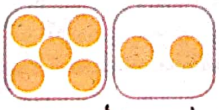

۵+۲=۷

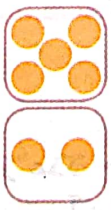

۵
+۲
۷

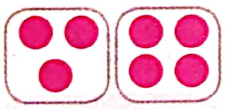

۳+۴=۷

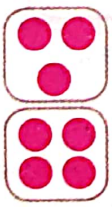

۳
+۴
۷

۲- روی محور جواب جمع یا تفریق را نشان دهید.

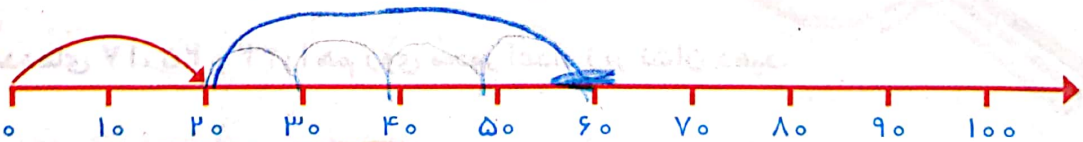

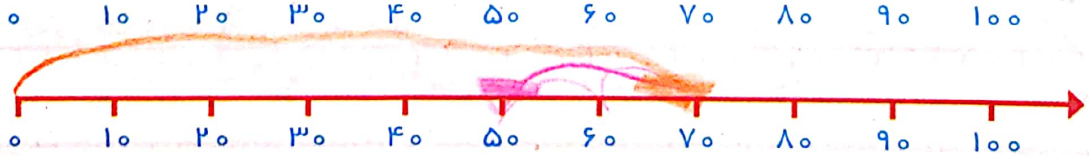

۲۰
+۴۰
۶۰
۷۰
−۲۰
۵۰

تمرین

۱- حاصل جمع و تفریق‌ها را بنویسید.

۴۰+۲۰=۶۰ ۹۰-۵۰=۴۰ ۸۰-۳۰=۵۰

۳۰	۲۰	۷۰	۸۰
+۵۰	+۱۰	-۲۰	-۵۰
۸۰	۳۰	۵۰	۳۰

۲- جاهای خالی را کامل کنید و سپس مانند نمونه یک تساوی بنویسید.

۲ دسته‌ی ده‌تایی به اضافه ی ۳ دسته‌ی ده‌تایی می‌شود ۵ دسته‌ی ده‌تایی.

یعنی ۲۰+۳۰=۵۰

۷ دسته‌ی ده‌تایی منهای ۴ دسته‌ی ده‌تایی می‌شود ۳ دسته‌ی ده‌تایی.

یعنی ۷۰-۴۰=۳۰

۲ دسته‌ی ده‌تایی به اضافه ی ۴ دسته‌ی ده‌تایی می‌شود ۶ دسته‌ی ده‌تایی.

یعنی ۲۰+۴۰=۶۰

۸ دسته‌ی ده‌تایی منهای ۲ دسته‌ی ده‌تایی می‌شود ۶ دسته‌ی ده‌تایی.

یعنی ۸۰-۲۰=۶۰

نمونه‌ی سوال ۲
کار و تمرین شود

۳ - مانند نمونه با رنگ کردن ۱۰ تا خانه، شکل‌های مختلف بسازید. هر بار از یک مداد رنگی استفاده کنید. چند تا دسته‌ی ده‌تایی درست کردید؟

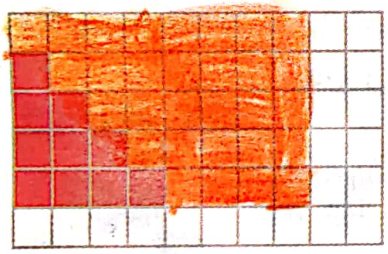

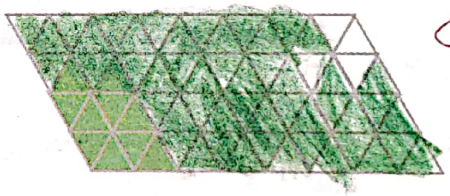

بهتر بود با چند رنگ می‌نوشتی
کلمه

تقریب بزن

می‌خواهیم عدد ۳۲ را روی محور اعداد نشان دهیم.

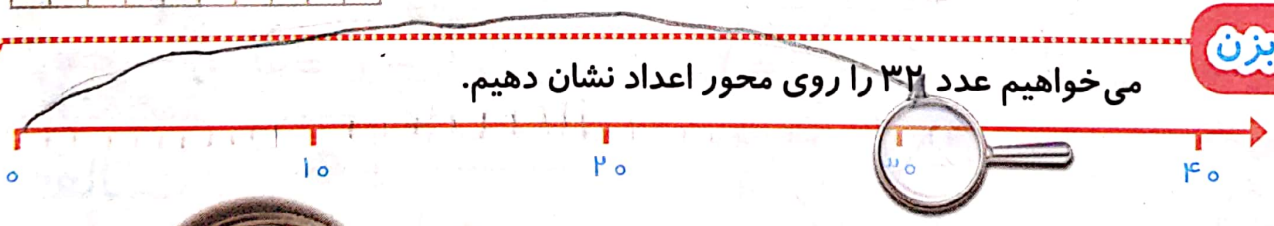

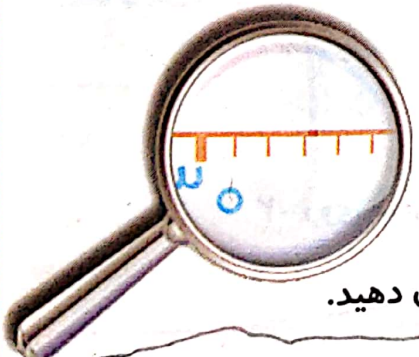

می‌دانیم عدد ۳۲ بعد از عدد ۳۰ است. برای این که محلّ ۳۲ بهتر دیده شود، روی آن قسمت ذرّه‌بین گذاشته شده است. شما عدد ۳۲ را با علامت نشان دهید.

عددهای ۱۷، ۲۵ و ۳۲ را هم روی محور اعداد زیر نشان دهید.

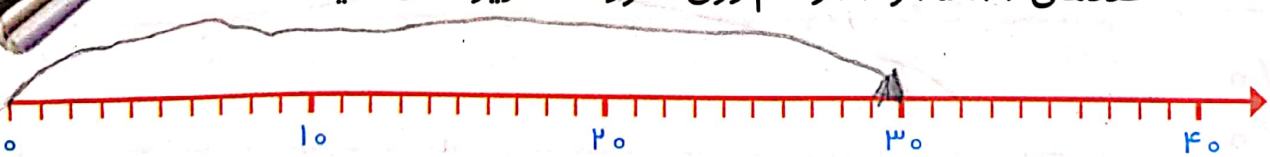

جمع و تفریق

۱- با رسم شکل حاصل جمع‌ها و تفریق‌های زیر را به دست آورید.

۴+۷= ۱۱

۶+۶= ۱۲

۱۲-۸= ۴

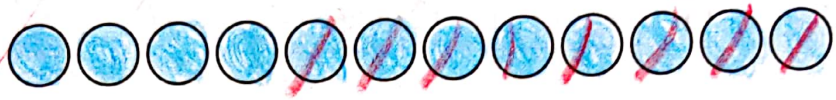

۱۴-۷= ۷

۲- با استفاده از محور جواب جمع‌ها و تفریق‌های زیر را به دست آورید.

۱۶-۸= ۸

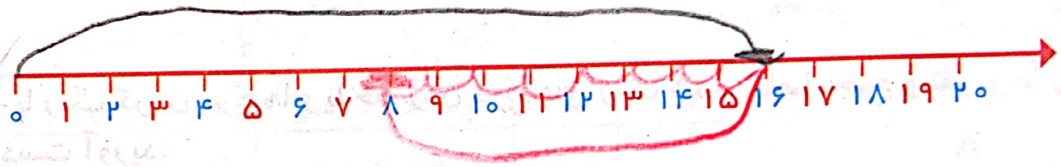

۹+۹= ۱۸

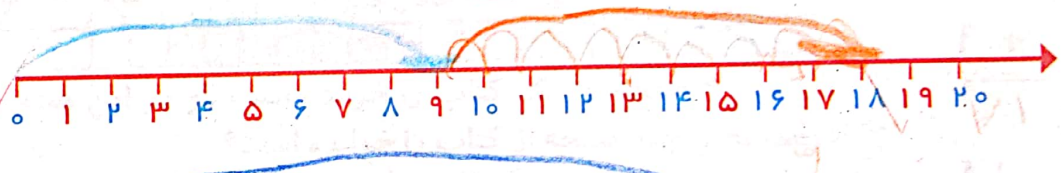

۱۵-۷= ۸

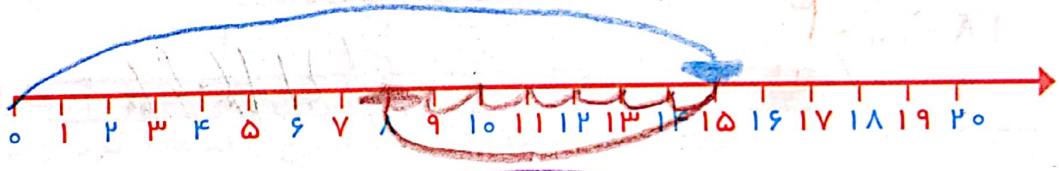

۷+۸= ۱۵

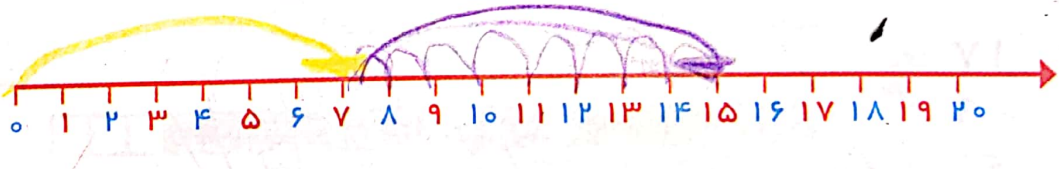

۳ - با رسم چوب خط حاصل جمع‌ها را پیدا کنید.

۵+۶= ۱۱

۷+۶= ۱۳

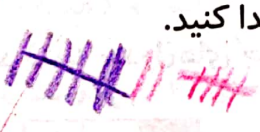

۸+۸= ۱۶

۷+۷= ۱۴

برای پیدا کردن حاصل جمع و یا تفریق دو عدد یک رقمی راه‌های مختلفی وجود دارد. راه مورد علاقه شما کدام است؟ در این مورد با دوستان خود در کلاس گفت‌وگو کنید.

کار در کلاس

حاصل جمع و تفریق‌های زیر را از هر روشی که می‌خواهید، به دست آورید. روش خود را با روش دوستانتان مقایسه کنید.

۱۴ − ۶ = ۸	۱۲ − ۹ = ۳	۷ + ۵ = ۱۲	۸ + ۹ = ۱۷
۱۹ − ۹ = ۱۰	۱۷ − ۸ = ۹	۷ + ۶ = ۱۳	۶ + ۹ = ۱۵

فعّالیّت

۱- با رنگ کردن مربّع‌ها و یا خط زدن مربّع‌های رنگ شده، حاصل جمع و تفریق‌ها را به دست آورید.

۸ + ۹ = ۱۷

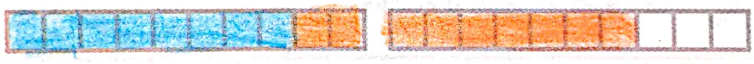

۱۸ − ۹ = ۹

۱۷ − ۹ = ۸

۲- مانند نمونه جدول‌های جمع و تفریق را کامل کنید.

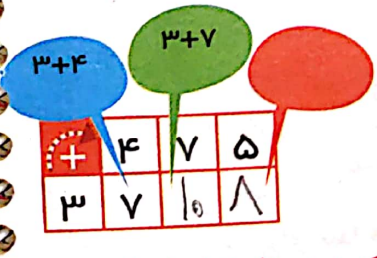

+	۴	۷	۵
۳	۷	۱۰	۸

+	۶	۷	۸	۹
۴	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۵	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴

−	۸	۷	۵	۲
۱۸	۱۰	۱۱	۱۳	۱۶
۱۵	۷	۸	۱۰	۱۲

برای جمع و تفریق کردن عددهایی که بیشتر از یک رقم دارند، نیاز دارید که جمع و تفریق اعداد یک‌رقمی را باسرعت انجام دهید. بهتر است با تمرین کردن آن‌ها را به خاطر بسپارید.

کار در کلاس

جدول‌های جمع و تفریق را کامل کنید. می‌توانید از محور زیر کمک بگیرید.

+	۵	۶	۷	۸	۹
۵	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۶	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۷	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۸	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
۹	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸

خانه‌های رنگی جمع‌های دوقلو را نشان می‌دهند.

−	۵	۶	۷	۸	۹
۱۵	۱۰	۹	۸	۷	۶
۱۶	۱۱	۱۰	۹	۸	۷
۱۷	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸
۱۸	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹
۱۹	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰

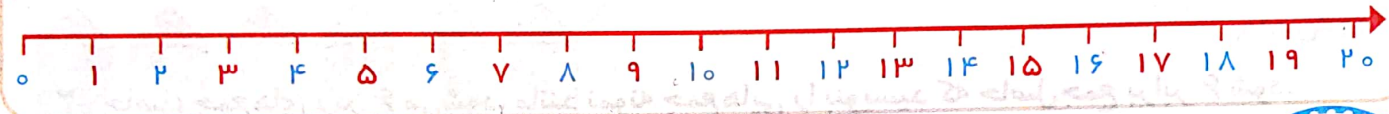

تمرین

۱- الف) بیشترین عدد یک رقمی و کمترین عدد یک رقمی را بنویسید.

ب) جدول‌های زیر را کامل کنید. بیشترین و کمترین حاصل‌جمع دو عدد یک رقمی را مشخّص کنید.

بیشترین عدد یک رقمی ۹ و کمترین ۰

جمع دو عدد یک رقمی	۰+۰	۰+۱	۱+۱
حاصل جمع	۰	۱	۲

جمع دو عدد یک رقمی	۷+۹	۸+۹	۹+۹
حاصل جمع	۱۶	۱۷	۱۸

۲- امین ۹ صفحه از یک کتاب را خوانده است. او در این هفته ۸ صفحه‌ی دیگر را خواند. یعنی چند صفحه از کتاب را خوانده است؟

امین ۱۷ صفحه از کتاب را خوانده است

۳- ریحانه دیروز ۱۴ تخم‌مرغ را از قفس مرغ‌ها جمع کرد و آن‌ها را در یخچال گذاشت. مادر او برای درست کردن شام ۶ تخم‌مرغ را استفاده کرد. چند تخم‌مرغ باقی‌مانده است؟

۸ تخم مرغ باقی مانده

خلّاق باش

آقای بهرامی از دانش‌آموزان خواست جواب جمع ۶+۷ را به دست آورند.

علی عددها را با انگشتان دست خود نشان داد و گفت: آقا ۷ همان ۵ و ۲ است و ۶ هم ۵ و ۱ است. پس ۶+۷ را می‌توان به صورت ۱+۵+۲+۵ گفت. ۵ و ۵ می‌شود ۱۰، پس جواب این جمع ۱۳ است.

محسن گفت: من ۳ تا از روی ۶ برمی‌دارم و به ۷ می‌دهم تا یک دسته‌ی ۱۰ تایی درست شود. حالا این ۱۰ را با ۳ تایی که از ۶ باقی مانده، جمع می‌کنم.

مجید گفت: من ۴ تا از روی ۷ برمی‌دارم و به ۶ می‌دهم تا یک دسته‌ی ده‌تایی درست شود. بعد ۱۰ را با ۳ تایی باقی‌مانده از ۷ جمع می‌کنم.

سعید گفت: من از روی جدول عددهای ۱ تا ۱۰۰ ابتدا ۷ را پیدا کردم و ۶ تا بعد از آن را شمردم.

حسین گفت: آقا من با پدرم جمع‌های دوقلو را تمرین کردم و می‌دانم ۶+۶ می‌شود ۱۲، پس اگر یکی به ۱۲ اضافه کنم، جواب ۶+۷ به دست می‌آید. آقای بهرامی از این‌که این تعداد راه حل خوب در کلاس مطرح شده بود، خیلی خوش‌حال شد. شما هم روش حلّ خود را بیان کنید.

حلّ مسئله

۱- همه‌ی عددهای دو رقمی را بنویسید که رقم‌های یکان آن ۳ و ۴ و رقم دهگان آن ۵ و ۷ باشد.

دهگان	یکان	
۵	۳	۵۳
۵	۴	۵۴
۷	۳	۷۳
۷	۴	۷۴

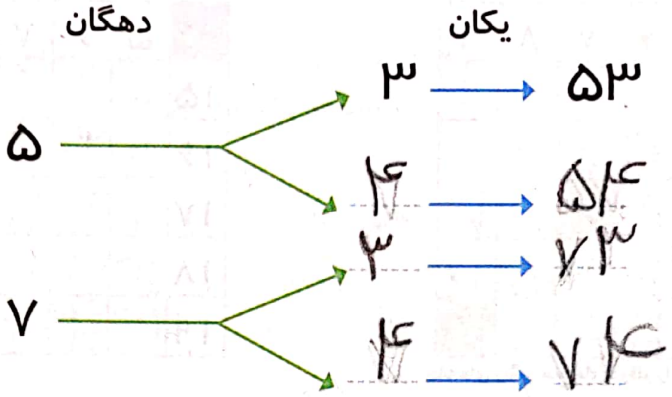

۲- حاصل جمع‌های زیر ۶ می‌شود. مانند نمونه جمع‌هایی را بنویسید که حاصل‌جمع برابر ۶ شود.

۰ + ۶ = ۶ ۴ + ۲ = ۶ ۲ + ۴ = ۶ ۲ + ۴ = ۶

۵ + ۱ = ۶ ۶ + ۰ = ۶ ۳ + ۳ = ۶

۳- این جمع‌ها را با یک نظم مشخّص در جدول زیر بنویسید.

+	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰

الگویابی کن

الگوهای عددهای زیر را ادامه دهید.

۷۱_۷۲_۷۳_۷۴_۷۵_۷۶_۷۷_۷۸_۷۹_۸۰_۸۱_۸۲

۲_۴_۶_۸_۱۰_۱۲_۱۴_۱۶_۱۸_۲۰_۲۲_۲۴_۲۶_۲۸

۳_۶_۹_۱۲_۱۵_۱۸_۲۱_۲۴_۲۷_۳۰_۳۳_۳۶_۳۹_۴۲

برای پیدا کردن همه‌ی حالت‌هایی که در یک مسئله اتفاق می‌افتد، می‌توان آن‌ها را به‌طور منظّم نوشت تا مطمئن شویم چیزی جا نیفتاده است.

برای رنگ کردن مثلّث از رنگ‌های آبی یا قرمز و برای رنگ کردن مربّع از رنگ‌های قهوه‌ای، سبز و زرد استفاده کنید. به چند روش می‌توانید شکل رو به رو را رنگ کنید؟

رنگ کردن شکل‌ها را به صورت منظّم ادامه دهید.

روش اوّل

روش دوم

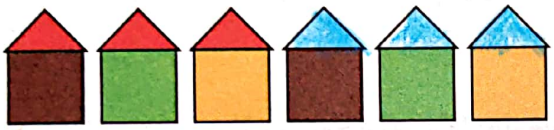

نظم روش اوّل و دوم چه تفاوتی با هم دارد؟ در روش اول رنگ مربع ها در هر مربع یکسان بود ولی رنگ مثلث ها تغییر کرد. در روش دوم رنگ مثلث ها در هر سه مثلث ثابت و رنگ مربع ها تغییر می کند

کامل کن

عددهای ساعت روبه‌رو را بنویسید و بگویید چه ساعتی را نشان می‌دهد؟

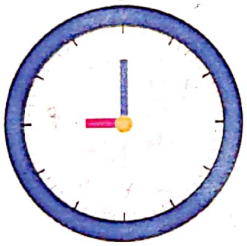

در شکل روبه‌رو عقربه‌ی بزرگ ساعت حرکت کرده است.
روی این قسمت ساعت ذرّه‌بین گذاشته‌ایم تا معلوم شود
این عقربه چقدر جلو رفته است.

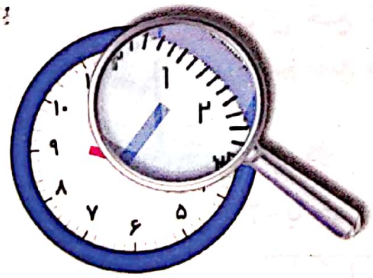

هر قسمت کوچک یک دقیقه است.
این عقربه چند دقیقه جلو رفته است؟

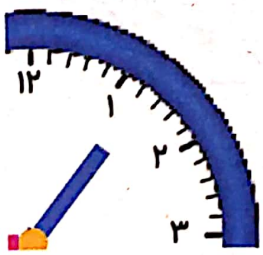

فکر کردن همراه با نظم به حلّ مسئله‌ها کمک می‌کند. ممکن است ترتیبی که برای نوشتن جواب‌ها انتخاب می‌کنیم، با افراد دیگر تفاوت داشته باشد. آن‌چه اهمّیّت دارد، وجود یک نظم و ترتیب مشخّص است.

جمع و تفریق دو عدد دو رقمی

فعّالیّت

۱- دسته‌های ده‌تایی و یکی را روی میز قرار دهید. یک دسته‌ی ده‌تایی و ۴ یکی بردارید و عدد ۱۴ را درست کنید. برای درست کردن عدد ۲۳ چند دسته‌ی ده‌تایی و چند یکی برمی‌دارید؟ ۲ دسته‌ی ده‌تایی و سه یکی برمی‌دارم.
حالا با کنار هم گذاشتن ده‌تایی‌ها و یکی‌ها حساب کنید این دو عدد روی هم چند می‌شود؟
به همین ترتیب ۲ عدد دو رقمی دیگر درست کنید و حاصل جمع آن‌ها را به دست آورید. این کار را چند مرتبه تکرار کنید.

۳۷

۲- با توجّه به شکل‌ها، حاصل جمع‌ها را پیدا کنید.

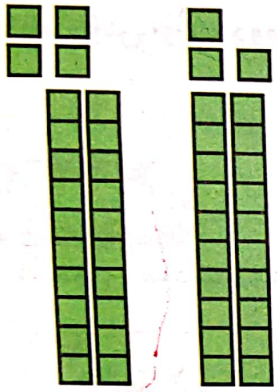

۲۴ + ۲۳ = ۴۷

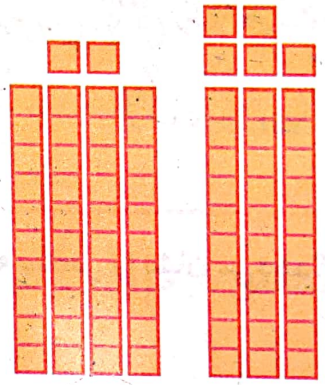

۴۲ + ۳۵ = ۷۷

برای جمع کردن دو عدد دو رقمی ابتدا دسته‌های ده‌تایی را با هم جمع می‌کنیم، سپس یکی‌ها را با هم جمع می‌کنیم.

۳- با خط زدن دسته‌های ده‌تایی و یکی، حاصل تفریق‌ها را به دست آورید.

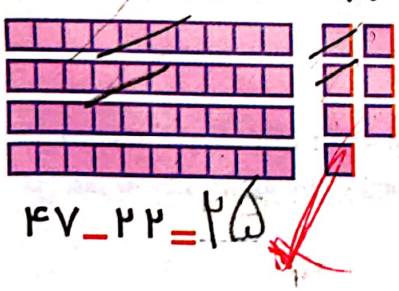

۴۷ - ۲۲ = ۲۵

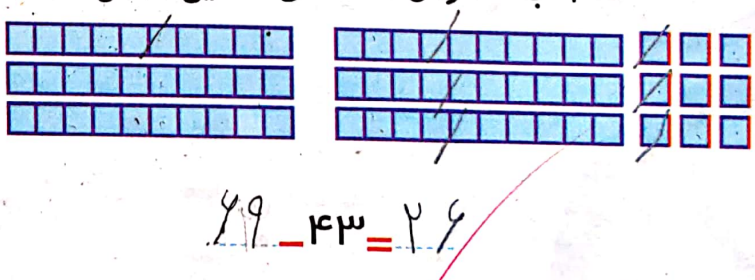

۶۹ - ۴۳ = ۲۶

برای تفریق دو عدد دو رقمی نیز ابتدا از دسته‌های ده‌تایی کم می‌کنیم، سپس از یکی‌ها برمی‌داریم.

فعّالیّت

۱- مجید جمع ۳۴+۲۳ را به صورت ستونی نوشت و جواب جمع را به صورت روبه‌رو به دست آورد. شما توضیح دهید جواب‌های ۵۴ و ۵۷ چگونه به دست آمده است.

$$\begin{array}{r} ۳۴ \\ +\ ۲۳ \\ \hline ۵۴ \\ +\ ۳ \\ \hline ۵۷ \end{array}$$

اضافه کردن ده تایی‌ها

اضافه کردن یکی‌ها

حاصل جمع دو عدد

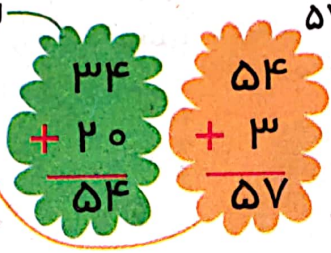

۲- مجید تفریق ۴۷-۲۲ را به صورت ستونی نوشت و جواب تفریق را به صورت زیر به دست آورد. شما توضیح دهید جواب‌های ۲۷ و ۲۵ چگونه به دست آمده است.

$$\begin{array}{r} ۴۷ \\ -\ ۲۲ \\ \hline ۲۷ \\ -\ ۲ \\ \hline ۲۵ \end{array}$$

کم کردن ده تایی‌ها

کم کردن یکی‌ها

حاصل تفریق دو عدد

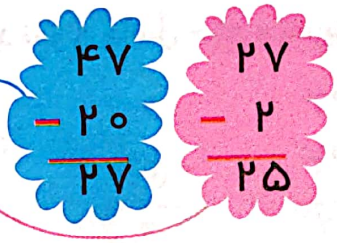

کار در کلاس

حاصل جمع و تفریق‌ها را به‌دست آورید.

$$\begin{array}{r} ۴۹ \\ -\ ۲۰ \\ \hline ۲۹ \end{array} \qquad \begin{array}{r} ۹۵ \\ -\ ۸۴ \\ \hline ۱۱ \end{array} \qquad \begin{array}{r} ۷۶ \\ -\ ۲۳ \\ \hline ۵۳ \end{array} \qquad \begin{array}{r} ۵۰ \\ +\ ۲۹ \\ \hline ۷۹ \end{array} \qquad \begin{array}{r} ۴۱ \\ +\ ۳۷ \\ \hline ۷۸ \end{array} \qquad \begin{array}{r} ۳۵ \\ +\ ۲۳ \\ \hline ۵۸ \end{array}$$

الگویابی کن

اگر عقربه‌ی بزرگ حرکت کند، در جاهای خالی عدد مناسب را بنویسید.

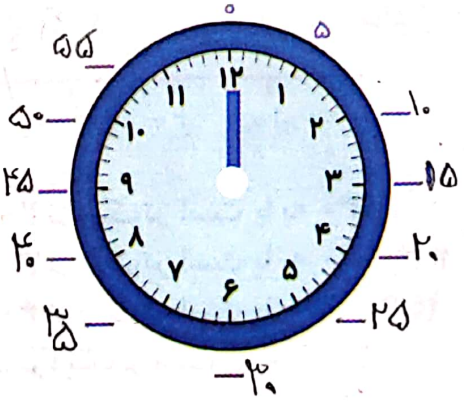

اگر عقربه‌ی کوچک حرکت کند، ساعت‌های کامل را بنویسید.

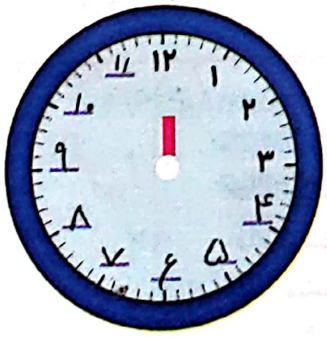

۱- مانند نمونه جمع و تفریق‌ها را با رسم شکل انجام دهید.

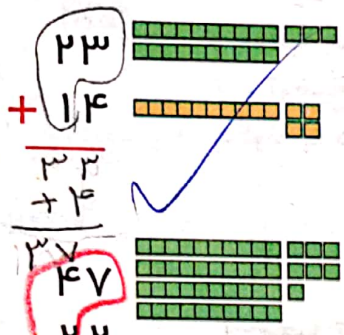

$$\begin{array}{r} 23 \\ +\,14 \\ \hline 33 \\ +4 \\ \hline 37 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 47 \\ -\,22 \\ \hline 27 \\ -\,2 \\ \hline 25 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 31 \\ +\,10 \\ \hline 41 \\ +5 \\ \hline 46 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 56 \\ -\,36 \\ \hline 26 \\ -\,6 \\ \hline 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ +\,33 \\ \hline 54 \\ +3 \\ \hline 57 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 34 \\ -\,20 \\ \hline 14 \\ -\,0 \\ \hline 14 \end{array}$$

۲- مانند نمونه حاصل جمع و تفریق‌ها را با نوشتن راه حل به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 49 \\ -\,27 \\ \hline 29 \\ -\,7 \\ \hline 22 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 23 \\ +\,14 \\ \hline 33 \\ +\,4 \\ \hline 37 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 46 \\ -\,16 \\ \hline 56 \\ +\,6 \\ \hline 50 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 24 \\ +\,24 \\ \hline 44 \\ +4 \\ \hline 48 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 67 \\ -\,30 \\ \hline 80 \\ +3 \\ \hline 83 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 20 \\ +\,29 \\ \hline 40 \\ +9 \\ \hline 49 \end{array}$$

۳- با کمک محور اعداد جواب جمع وتفریق‌ها را به دست آورید.

$20 + 30 = 50$

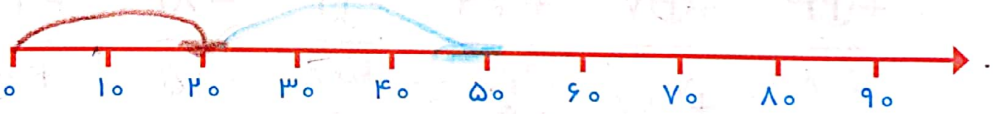

$70 - 40 = 30$

تقریب بزن

عددهای ۲۳ و ۳۷ و ۴۱ و ۵۸ را روی محور اعداد به‌صورت تقریبی نشان دهید.

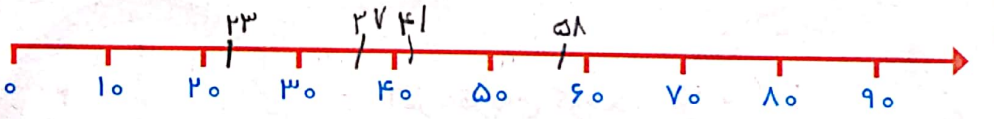

حالا مشخّص کنید عدد ۲۳ به ۲۰ نزدیک‌تر است یا به ۳۰؟ ۲۰

حالا مشخّص کنید عدد ۳۷ به ۳۰ نزدیک‌تر است یا به ۴۰؟ ۴۰

حالا مشخّص کنید عدد ۴۱ به ۴۰ نزدیک‌تر است یا به ۵۰؟ ۴۰

حالا مشخّص کنید عدد ۵۸ به... نزدیک‌تر است یا به ۵۰؟ ۶۰

جمع و تفریق دو عدد (ادامه)

۱- آموزگار امروز هم با دسته‌های ده‌تایی و یکی به کلاس وارد شد و به هر گروه تعدادی از آن‌ها را داد و گفت جواب جمع ۳۷+۲۴ را پیدا کنید. شما هم دست به کار شوید.

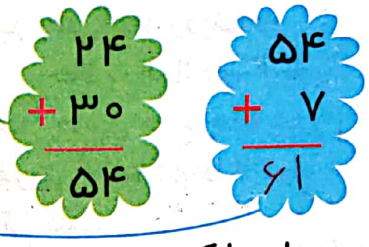

۲۴
+ ۳۷
۵۴ اضافه کردن ده تایی‌ها
+ ۷ اضافه کردن یکی‌ها
۶۱ حاصل جمع دو عدد

حاصل جمع دو عدد را پیدا کنید.

به همین ترتیب جواب جمع‌های زیر را به کمک دسته‌های ده‌تایی و یکی پیدا و جاهای خالی را کامل کنید و کنار هر کدام شکل بکشید.

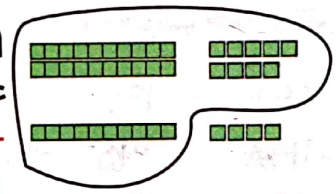

۲۹
+ ۱۴
۳۹
+ ۴
۴۳

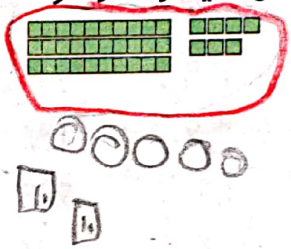

۳۷
+ ۲۵
۵۷
+ ۵
۶۲

۲- وقتی همه‌ی دانش‌آموزان جمع کردن را یاد گرفتند، آموزگار از آن‌ها خواست حاصل تفریق ۱۷-۳۵ را به دست آورند.
ابتدا از عدد اوّل دسته‌های ده‌تایی را بردارید.
سپس از عدد باقی مانده یکی‌ها را بردارید.

۳۵
- ۱۷
۲۵ کم کردن ده تایی‌ها
- ۷ کم کردن یکی‌ها
۱۸ حاصل تفریق دو عدد

به همین ترتیب با وسایلی که در اختیار دارید، جواب تفریق‌های زیر را پیدا و جاهای خالی را کامل کنید و کنار هر کدام شکل بکشید.

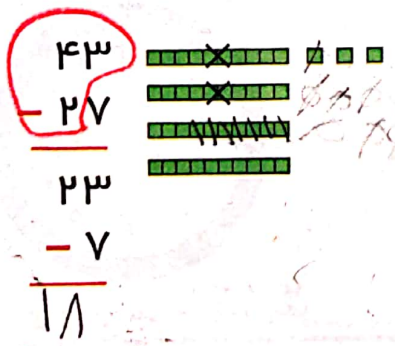

۴۳
- ۲۷
۲۳
- ۷
۱۸

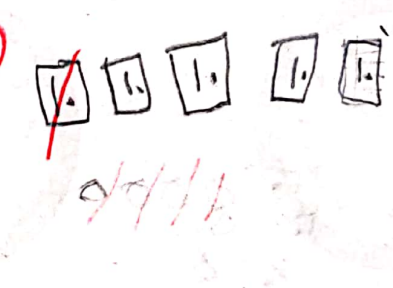

۵۲
- ۱۴
۴۲
- ۴
۵۴

کار در کلاس

۱- می‌توانید به کمک جدول اعداد ۱ تا ۱۰۰ حاصل جمع و تفریق‌ها را پیدا کنید. برای پیدا کردن جواب جمع ۳۲+۲۴ ابتدا ۲۴ را پیدا کنید، ۳ تا ۱۰ تایی به آن اضافه کنید یعنی چند ردیف در جدول پایین می‌روید؟ ..... حالا به اندازه‌ی ۲ تا یکی رو به جلو حرکت کنید. حاصل جمع چند شد؟ .....
برای پیدا کردن حاصل تفریق ۳۴-۴۷ ابتدا ۴۷ را پیدا کنید. ۳ ده تایی از آن کم کنید.
یعنی چند تا ردیف بالا می‌روید؟ .....
حالا به اندازه‌ی ۴ تا یکی رو به عقب حرکت کنید.
حاصل تفریق چند شد؟ .....

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰

۲- جواب جمع و تفریق‌ها را مانند نمونه به‌دست آورید.

۴۷ − ۲۵ = ۲۲	۶۲ − ۳۸ = ۲۴	۸۰ − ۱۴ = ۶۶	۷۴ − ۱۷ = ۵۷	۲۹ + ۴۶ = ۷۵	۲۵ + ۳۵ = ۶۰	۱۷ + ۱۹ = ۳۶

کامل کن

ساعت چند است؟ مانند نمونه بنویسید.

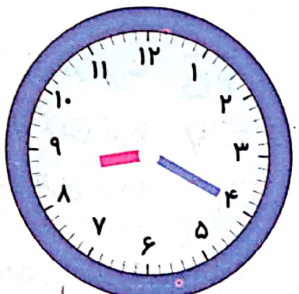
ساعت ۸ و ۲۰ دقیقه است

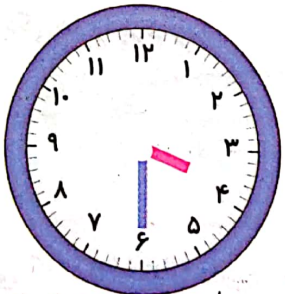
ساعت ۴ و ۳۰ دقیقه است

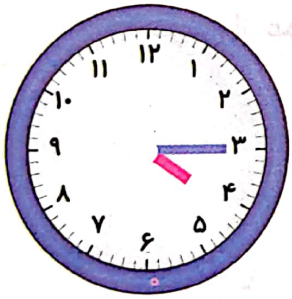
ساعت ۴ و ۱۵ دقیقه است.

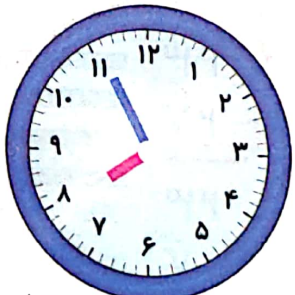
ساعت ۸ و ۵۵ دقیقه است

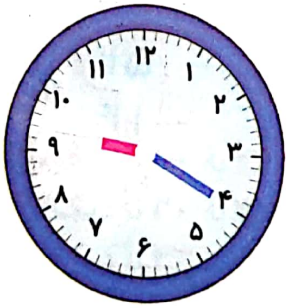

تمرین

۱- حاصل جمع و تفریق‌ها را به دست آورید.

۵۹ + ۲۷ = ۸۶	۵۴ − ۲۱ = ۳۳	۶۰ − ۱۴ = ۴۶	۲۳ + ۵۷ = ۸۰

۲- مهدی ۲۶ دقیقه به نوار قرآن گوش داد و سپس ۱۷ دقیقه روان خوانی آن آیات را تمرین کرد. مهدی چند دقیقه برای یادگیری قرآن وقت گذاشته است؟

۲۶ + ۱۷ = ۴۳

مهدی ۴۳ دقیقه برای یادگیری قرآن وقت گذاشته است

۳ - تکالیف ریاضی و علوم مهدیه ۵۵ دقیقه طول کشید. اگر تکالیف علوم او ۲۹ دقیقه زمان برده باشد، مهدیه در چند دقیقه تکلیف ریاضی نوشته است؟

۵۵ − ۲۹ = ۲۶

تکالیف مهدیه ۲۶ دقیقه وقت برده

تقریب بزن

۱- ۴۷ به چه عددی نزدیک‌تر است؟ ۴۰ یا ۵۰؟

۲- ۲۱ به چه عددی نزدیک‌تر است؟ ۲۰ یا ۳۰؟

۳- مانند نمونه جواب جمع و تفریق‌های زیر را به‌صورت تقریبی به‌دست آورید.

۴۰ + ۳۰ = ۷۰	۷۰ + ۲۰ = ۹۰	۵۰ − ۲۰ = ۳۰	۹۰ − ۵۰ = ۴۰
۳۹ → ۴۰	۷۱ → ۷۰	۵۲ → ۵۰	۸۹ → ۹۰
+ ۲۵ → + ۳۰	+ ۲۴ → + ۲۰	− ۲۵ → − ۲۰	− ۵۱ → − ۵۰
۴۷ → ۵۰	۸۱ → ۸۰		
+ ۲۱ → + ۲۰ = ۷۰	− ۲۸ → − ۳۰ = ۵۰		

عدد ۲۵ را به‌صورت تقریبی ۳۰ بنویسید.

مرور فصل

فرهنگ نوشتن

روش پیدا کردن جواب جمع و تفریق تقریبی را توضیح دهید و برای آن یک مثال بزنید.

در جمع و تفریق تقریبی ابتدا یک فلش رو بروی اعداد گذاشته و آن را به صورت تقریبی یعنی نزدیک به هرکدام از ده تایی که هست می نویسیم پس جمع یا تفریق اعداد تقریبی را حساب می کنیم مثل

۴۳ → ۴۰
+ ۲۶ → ۳۰
۷۰

تمرین

رنگ	حاصل جمع یا تفریق
سبز	عددهای بین ۱۰ تا ۲۰
آبی	عددهای بین ۲۱ تا ۳۰
قرمز	عددهای بین ۳۱ تا ۴۰
زرد	عددهای بین ۴۱ تا ۵۰

۱- ابتدا جمع و تفریق‌ها را انجام دهید. سپس با توجّه به جدولِ رنگ، گل‌های زیر را رنگ‌آمیزی کنید.

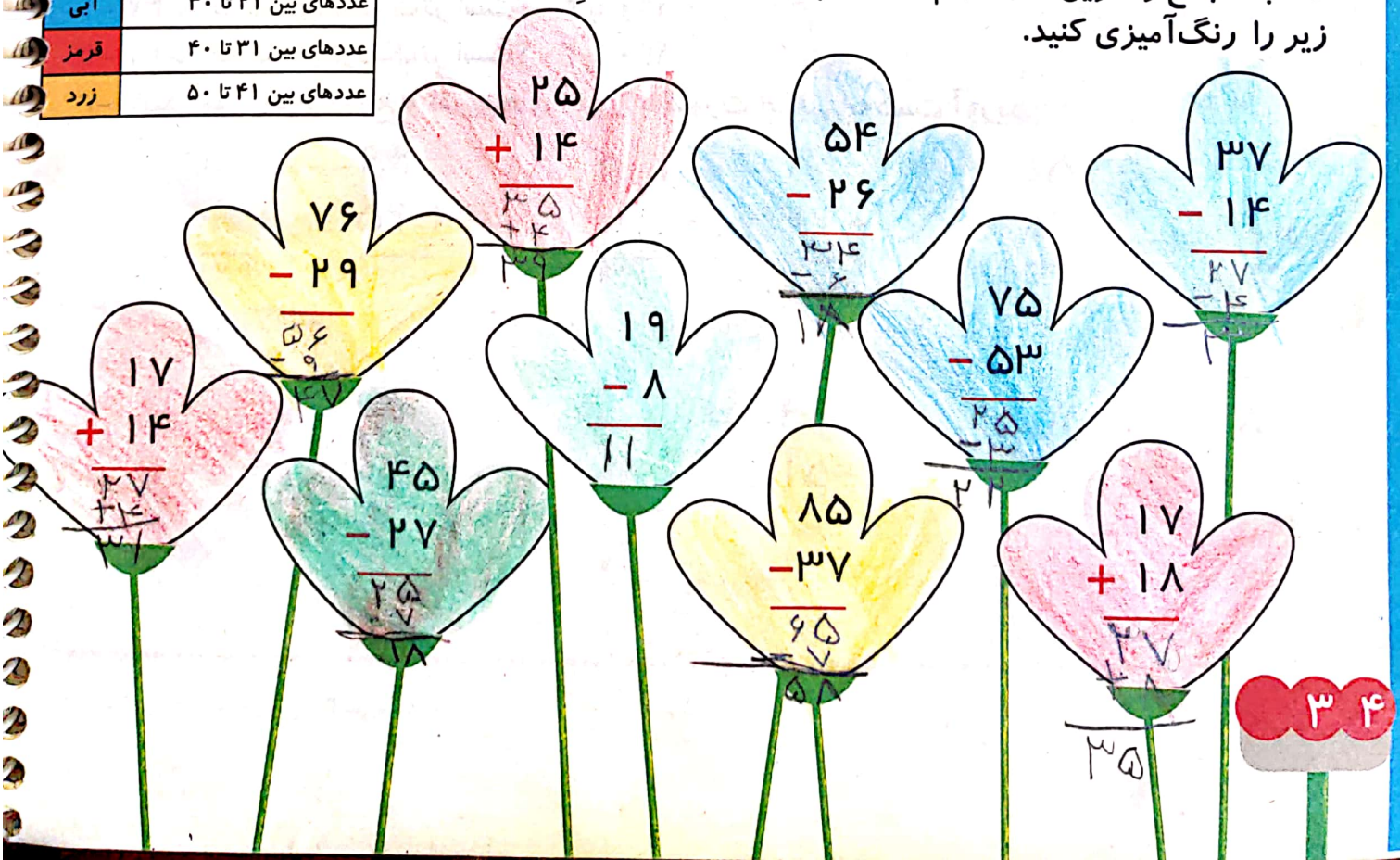

۲- جواب جمع و تفریق‌ها را به صورت تقریبی به دست آورید.

$$\begin{array}{r} ۲۹ \\ +\ ۴۹ \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} ۳۰ \\ +\ ۵۰ \\ \hline ۸۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۸ \\ -۴۱ \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} ۷۰ \\ -\ ۴۰ \\ \hline ۳۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵۳ \\ +\ ۲۹ \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} ۵۰ \\ +\ ۳۰ \\ \hline ۸۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۴۷ \\ -\ ۲۰ \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} ۵۰ \\ -\ ۲۰ \\ \hline ۳۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۸۱ \\ -\ ۳۷ \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} ۸۰ \\ -\ ۴۰ \\ \hline ۴۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵۵ \\ +\ ۳۲ \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} ۶۰ \\ +\ ۳۰ \\ \hline ۹۰ \end{array}$$

۳ - اگر برای رنگ کردن دایره، رنگ‌های قهوه‌ای و قرمز و آبی و برای رنگ کردن مستطیل، رنگ‌های زرد و نارنجی را به کار بریم، به چند حالت می‌توانیم این شکل را رنگ کنیم؟

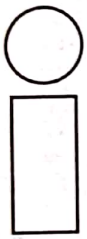

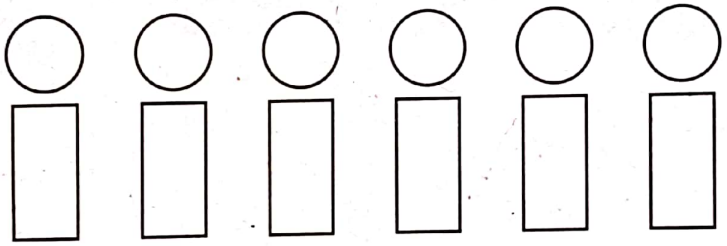

۴ - چند عدد ۲ رقمی می‌توان نوشت که رقم یکانش ۴ یا ۵ و رقم دهگان آن ۶ یا ۷ یا ۸ باشد؟

۵ - الف) زهرا ۲۴ صدف از ساحل دریا جمع کرد و به برادرش علی که ۴۹ صدف جمع کرده بود، داد. حالا برادر زهرا چند صدف دارد؟

$$\begin{array}{r} ۴۹ \\ +\ ۲۴ \\ \hline ۷۳ \end{array}$$

حالا برادر زهرا ۷۳ صدف دارد

ب) علی از صدف‌هایش ۴۵ تا را انتخاب و با آن‌ها یک کاردستی درست کرد. حالا چند صدف برایش باقی مانده است؟

بیاموز
BIAMOZ.COM

بیاموز | Biamoz.com

بزرگترین مرجع آموزشی و نمونه سوالات درسی تمامی مقاطع

شامل انواع | نمونه سوالاتِ | فصل به فصل | پایان ترم | جزوه |

ویدئوهای آموزشی | گام به گام | طرح درس | طرح جابر | و ...

کانال تلگرام | گروه تلگرام | اینستاگرام

برای ورود به هر پایه در سایت ما روی اسم آن **کلیک** کنید

دبستان

اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم

متوسطه اول

هفتم	هشتم	نهم

متوسطه دوم

دهم	یازدهم	دوازدهم